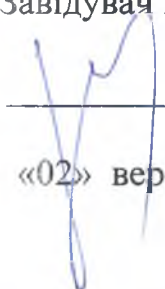

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 Олексій ЗОРЯ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Гроші та кредит

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр
факультет обліку та фінансів

Полтава
2024-2025 н.р.

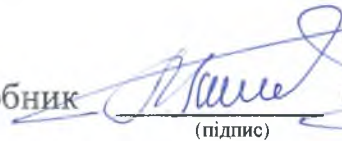
Робоча програма навчальної дисципліни *Гроші та кредит* для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Мова викладання державна

Розробник: Томілін Олексій, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор

«02» вересня 2024 року

Розробник

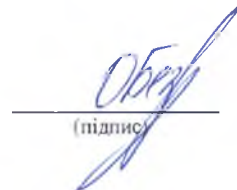
(підпис)

Олексій ТОМІЛІН

Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Фінанси, банківська справа та страхування

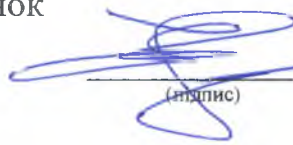
«02» вересня 2024 року

(підпис)

Олександр БЕЗКРОВНИЙ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(підпис)

Світлана ЗОРЯ

протокол від «02» вересня 2024 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	105
Кількість кредитів	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова чи вибіркова</i>)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (072)ФБССФРбд_2024
Семестр	1
Лекції (годин)	22
Практичні (семінарські) (годин)	14
Самостійна робота (годин)	69
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит» формування у студентів теоретичної і методологічної бази для розуміння системи взаємозв'язків в сфері грошових, валютних і кредитних відносин, а також формування комплексу практичних вмінь та навичок, пов'язаних з аналізом кон'юнктури грошово-кредитного ринку.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Відсутні

4. Компетентності:

загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку.

ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

5. Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмні результати навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами грошово-кредитної та банківської систем
ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	розуміти теоретичні основи фінансової, грошово-кредитної систем, її склад та принципи функціонування, розуміти особливості організації грошової, кредитної та банківської систем в умовах ринкової трансформації економіки
ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	розуміти основні поняття, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміти методи та інструменти державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фінансово-бюджетній та грошово-кредитній політиці
ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	вміти виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах, володіти основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи (лекція);

Наочні методи (демонстрування, спостереження);

Практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);

Методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу);

Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення

мети навчальної дисципліни, оперативний контроль);

Інтерактивні методи (дискусії);

Комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, використання технологій дистанційного навчання);

Методи усного контролю (опитування, обговорення теоретичних питань);

Методи письмового контролю (письмове виконання практичних завдань, контрольна робота, самостійна робота (*виконання індивідуальних завдань, розв'язування тестів*))

Методи самоконтролю (визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу).

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Сутність і функції грошей. Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний результат розвитку товарного виробництва та обміну. Сутність грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як особливий товар, особливості мінової і споживної вартості грошей як товару. Конкретна і загально споживна вартість грошового товару, формування суперечності між ними і вирішення її в неповноцінних грошах. Суперечність між реальною і номінальною вартістю грошей і її вирішення в неповноцінних грошах. Гроші як форма суспільних відносин. Гроші як гроші і гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями. Форми грошей та їх еволюція. Причини та механізм еволюції форм грошей від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини та механізм демонетизації золота. Неповноцінні форми грошей та їх кредитна природа. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Сучасні кредитні засоби обігу. Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираз вартості грошей як грошей. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість зберігання грошей та процент. Функції грошей. Поняття функції грошей. Функція міри вартості, її сутність, сфера використання. Масштаб цін. Ідеальний характер міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Міра вартості в умовах інфляції. Функція засобу обігу, її сутність, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції. Гроші як засіб обігу в умовах інфляції. Функція засобу платежу, її сутність, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання. Вплив інфляції на гроші як засіб платежу. Функція засобу нагромадження, її сутність, сфера використання. Вплив часу та інфляції на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Сутність світових грошей. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання як світових грошей національних та колективних валют. Взаємозв'язок функцій грошей. Дискусії щодо кількості функцій грошей. Якісні властивості грошей. Розвиток ринку та ускладнення його вимог до якості грошей. Стабільність вартості як базова якісна характеристика грошей. Економічність, довго тривалість використання, однорідність, надійність, подільність та портативність грошей.

Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки. Сутність грошового обороту як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Основні суб'єкти грошового обороту. Основні ринки що взаємно пов'язуються грошовим оборотом. Сукупний грошовий оборот як макроекономічне явище та оборот грошей на мікроекономічному рівні, їх єдність та відмінності. Економічна основа грошового обороту. Єдність та безперервність як визначальні риси грошового обороту. Модель сукупного грошового обороту. Оборот продуктів та доходів як основа побудови грошового обороту. Групування суб'єктів обороту в моделі. Грошові потоки та їх взаємозв'язок у моделі. Національний дохід і національний продукт як визначальні потоки грошового обороту. Потоки ін'єкцій і потоки втрат. Балансування грошового обороту.

Тема 3. Грошовий ринок. Сутність грошового ринку. Роль грошей на товарному і грошовому ринках. Види зобов'язань грошового ринку. Особливості не боргових зобов'язань, їх класифікація. Інструменти грошового ринку і їх використання. Сектори грошового ринку. Фінансові посередники грошового ринку. Структуризація грошового ринку за видами інструментів, за інституційними ознаками грошових потоків. Структуризація грошового ринку за економічним призначенням купівлі грошових коштів. Поняття «попит» на гроші. Попит на гроші і швидкість обігу грошей. Мета попиту на гроші залежно від виконуваних ними функцій. Сутність трансакційного (операційного) мотиву попиту на гроші. Мотив завбачливості попиту на гроші. Сутність спекулятивного мотиву попиту на гроші. Основні чинники попиту на гроші. Сутність пропозиції грошей. Чинники впливу на пропозицію грошей.

Тема 4. Грошові системи. Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи металевого й кредитного обігу. Створення і розвиток грошової системи України. Необхідність створення грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні. Державне регулювання грошового обороту як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Методи регулювання - методи прямого впливу і методи опосередкованого впливу. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки. Емісійний дохід і монетизація бюджетного дефіциту. Грошово-кредитна політика центрального банку – сутність, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні завдання. Інструменти грошово-кредитного регулювання. Проблема монетизації ВВП в Україні. Сучасний стан грошово-кредитної системи України і основних напрямів її розвитку.

Тема 5. Інфляція і грошові реформи. Сутність, форми прояву та закономірності розвитку інфляції. Причини інфляції. Інфляція попиту та інфляція витрат. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на інвестиції та розвиток виробництва. Інфляція та економічний цикл. Державне регулювання інфляції. Антиінфляційна політика. Особливості інфляції в Україні в перехідний період. Сутність грошових реформ. Види грошових реформ та способи їх класифікації. Особливості проведення грошової реформи в Україні. Багатофак-

торність, багатоцільове спрямування та довготривалість грошової реформи в Україні. Порядок випуску гривні в оборот у вересні 1996 р.

Тема 6. Валютний ринок і валютні системи. Сутність валюти, призначення та сфера використання. Види валют: національні, іноземні, колективні, конвертовані, неконвертовані. Чинники та значення конвертованості валюти. Особливості валютних відносин. Валютний ринок: сутність, об'єкти та суб'єкти, ціна, інфраструктура. Чинники впливу на кон'юнктуру валютного ринку. Характеристика основних операцій на валютному ринку. Валютний курс: сутність, основи формування та чинники впливу. Види валютних курсів. Регулювання валютних курсів. Розвиток режиму валютного курсу в Україні. Валютні системи та валютна політика. Поняття, призначення та елементи національної валютної системи. Валютне регулювання та валютна політика: курсова, облікова, інтервенційна. Особливості формування валютної системи України. Органи валютного регулювання. Платіжний баланс та золотовалютні резерви. Сутність, побудова, призначення та використання платіжного балансу. Сутність, призначення та використання золотовалютних резервів. Світова та міжнародні валютні системи. Поняття світової валютної системи, її елементи та етапи розвитку, Бреттон-Вудська та Ямайська світові валютні системи. Поняття міжнародної валютної системи. Формування Європейської валютної системи, трансформація її в Європейський валютний союз зі спільною валютою та єдиним центральним банком. Міжнародні ринки грошей та капіталів: сутність, призначення, інструменти. Основні світові центри ринків грошей та капіталів. Євроринок, його призначення та види.

Тема 7. Кредит у ринковій економіці. Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні чинники розвитку кредиту та особливості прояву їх у різних галузях народного господарства. Сутність кредиту. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин. Об'єкти і суб'єкти кредиту. Позичковий капітал та кредит. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Теоретичні концепції кредиту. Стадії та закономірності руху кредиту. Кругообіг капіталу і виокремлення стадій руху кредиту. Закономірності руху кредиту на мікро- і макрорівнях. Принципи кредитування. Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги та недоліки кожної з форм. Види кредиту, критерії їх класифікації. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Банківський кредит як переважний вид кредиту. Функції кредиту, їх сутність та призначення. Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція. Взаємозв'язок кредиту і грошей. Процент за кредит. Сутність процента, види, економічні межі руху та фактори зміни ставки процента. Процент в умовах інфляції. Роль процента. Роль кредиту. Еволюція ролі кредиту. Основні напрями прояву ролі кредиту в ринковій економіці. Розвиток кредитних відносин в Україні в перехідній економіці. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток. Труднощі розвитку банківського кредиту. Еволюція державного та споживчого кредиту. Перспективи розвитку кредиту в Україні.

Тема 8. Фінансові посередники грошового ринку. Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Сутність та функції банків. Банківська система. Поняття банківської системи, її цілі та функції. Специфічні риси банківської системи. Принципи побудови банківської системи. Особливості побудови банківської системи в Україні. Небанківські фінансово-кредитні установи. Схожість та відмінність їх діяльності і діяльності банків. Види та характеристика основних видів небанківських фінансово-кредитних установ: страхових компаній, пенсійних фондів, інвестиційних фондів та ін.

Тема 9. Центральні банки. Призначення, статус та основи організації центрального банку. Незалежний статус центрального банку, його значення та форми реалізації. Операції центрального банку. Характеристика емісійної операції, операцій банку банків, банківського регулювання та нагляду, фінансового агента уряду, провідника монетарної політики. Походження та розвиток центральних банків. Чинники, що зумовили появу центральних банків. Особливості розвитку центральних банків Англії, США. Створення Європейської системи центральних банків. Становлення центрального банку в Україні. Його структура, статус та органи управління.

Тема 10. Комерційні банки. Поняття комерційного банку, призначення, класифікація та види комерційних банків. Походження та розвиток комерційних банків. Еволюція банків від приватних кредиторів до багатофункціональних посередників на грошовому ринку. Банки в умовах капіталізму. Роль банків у сучасних ринкових економіках. Основи організації та специфіка діяльності комерційних банків. Порядок створення банку, його реєстрація та ліцензування діяльності. Організаційні структури та функціональні особливості окремих видів банків. Пасивні операції комерційних банків. Формування власного капіталу банку. Залучення і запозичення коштів. Активні операції комерційних банків. Кредитні операції. Інвестиційні операції. Банківські послуги. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів. Інші види банківських послуг. Стабільність банків і механізм її забезпечення. Поняття банківської стабільності та її значення. Показники стабільності та економічні нормативи, що її забезпечують. Страхування банківських депозитів. Створення резервів для покриття ризиків. Ліквідність банків. Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні.

Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною. Міжнародний валютний фонд. Організація та функціональне призначення МВФ. Напрями співпраці МВФ з Україною. Група світового банку. Основи організації, структура та призначення світового банку. Форми співпраці структур Світового банку з Україною. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Створення та призначення Чорноморського банку торгівлі та розвитку. Європейський банк реконструкції та розвитку. Порядок створення, призначення і функції Європейського банку реконструкції та розвитку. Програма Європейського банку реконструкції та розвитку. Напрямки співробітництва з Україною. Банк міжнародних розрахунків. Необхідність та порядок створення банку міжнародний розрахунків. Функції банку. Роль створення банку міжнародний розрахунків у розвитку міжнародного співробітництва у валютно-кредитній сфері.

Тема 12. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи. Сутність небанківських кредитних установ. Ознаки спеціалізованих кредитно-фінансових установ. Класифікація небанківських установ за ознаками. Страхові компанії Як договірні фінансові посередники. Функції страхових компаній. Структура коштів страхових організацій та порядок їх формування. Пенсійні фонди як спеціалізовані фінансові посередники. Причини та способи формування пенсійних фондів. Державні та приватні пенсійні фонди. Порядок формування бюджету пенсійного фонду. Інші фінансово-кредитні установи: лізингові компанії, факторингові компанії, інвестиційні фонди, фінансові компанії, кредитні спілки (кооперативи), каси взаємної допомоги, ощадні каси.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин				
	Денна форма 072ФБССФР_бд_2024				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
Тема 1. Сутність і функції грошей.	9	2	2		5
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.	9	2	2		5
Тема 3. Грошовий ринок.	9	2	-		7
Тема 4. Грошові системи.	9	2	-		7
Тема 5. Інфляція і грошові реформи.	9	2	2		5
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.	9	2	2		5
Тема 7. Кредит у ринковій економіці.	9	2	2		5
Тема 8. Фінансові посередники грошового ринку.	9	2	2		5
Тема 9. Центральні банки.	8	2	-		6
Тема 10. Комерційні банки.	7	2	-		5
Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	9	2	-		7
Тема 12. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи	9	-	2		7
Усього годин	105	22	14		69

8. Теми практичних занять

Назва тем	Кількість годин
	Денна форма 072ФБССФР_бд_2024
Тема 1. Сутність і функції грошей.	2
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.	2
Тема 3. Грошовий ринок.	-
Тема 4. Грошові системи.	-
Тема 5. Інфляція і грошові реформи.	2
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.	2
Тема 7. Кредит у ринковій економіці.	2
Тема 8. Фінансові посередники грошового ринку.	2
Тема 9. Центральні банки.	-
Тема 10. Комерційні банки.	-
Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	-

Назва тем	Кількість годин
	Денна форма 072ФБССФР_бд_2024
Тема 12. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи.	2
Разом	14

9. Теми самостійної роботи

Назва тем	Кількість годин
	Денна форма 072ФБССФР_бд_2024
Тема 1. Сутність і функції грошей.	5
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.	5
Тема 3. Грошовий ринок.	7
Тема 4. Грошові системи.	7
Тема 5. Інфляція і грошові реформи.	5
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.	5
Тема 7. Кредит у ринковій економіці.	5
Тема 8. Фінансові посередники грошового ринку.	5
Тема 9. Центральні банки.	6
Тема 10. Комерційні банки.	5
Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	7
Тема 12. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи.	7
Разом	69

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою по навчальній дисципліні «Гроші та кредит».

Реалізація даного напрямку роботи по навчальній дисципліні «Гроші та кредит» для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти передбачається шляхом підготовки до практичних занять, контрольної роботи, а також виконання індивідуальних навчальних завдань в межах самостійної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи (розв'язування тестів, виконання індивідуальних навчальних завдань) контрольна робота залік
ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	виконання завдань самостійної роботи (розв'язування тестів, виконання індивідуальних навчальних завдань) Контрольна робота залік

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи (розв'язування тестів, виконання індивідуальних навчальних завдань) контрольна робота залік
ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи (розв'язування тестів, виконання індивідуальних навчальних завдань) контрольна робота залік

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				контрольна робота ¹	Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи			
			розв'язування тестів	виконання індивідуальних навчальних завдань		
Тема 1. Сутність і функції грошей.	2	2	2	2	16	8
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.	2	2	2	2		8
Тема 3. Грошовий ринок.	2	-	2	2		6
Тема 4. Грошові системи.	2	-	2	2		6
Тема 5. Інфляція і грошові реформи.	2	2	2	2		8
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.	2	2	2	2		8
Тема 7. Кредит у ринковій економіці.	2	2	2	2		8
Тема 8. Фінансові посередники грошового ринку.	2	2	2	2		8
Тема 9. Центральні банки.	2	-	2	2		6
Тема 10. Комерційні банки.	2	-	2	2		6
Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	2	-	2	2		6
Тема 12. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи.	-	2	2	2		6
Підсумкова контрольна робота (теми 1-12)					16	16
Всього	22	14	24	24	16	100

¹ протягом семестру передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 16 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Шкала та критерії оцінювання

Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розуміння, що свідчить про високий рівень знань нормативно-правових актів, які регулюють грошово-кредитні та фінансові відносини у т.ч. у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку, а також розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами грошово-кредитної та банківської систем, розуміння теоретичних основ фінансової, грошово-кредитної систем, її склад та принципи функціонування, розуміння особливостей організації грошової, кредитної та банківської систем в умовах ринкової трансформації економіки
1	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про низький рівень знань нормативно-правових актів, які регулюють грошово-кредитні та фінансові відносини у т.ч. у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку, а також розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами грошово-кредитної та банківської систем, розуміння теоретичних основ фінансової, грошово-кредитної систем, її склад та принципи функціонування, розуміння особливостей організації грошової, кредитної та банківської систем в умовах ринкової трансформації економіки
0	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності правильної відповіді на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує за розв'язанні на практичних заняттях задачі, у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фіскально-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах, володіти основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку наявних суттєвих методологічних помилок при розв'язуванні практичних завдань, що свідчить про низький рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-

	кредитних систем і їх місця в фінансово-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах, володіти основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язування задач, що свідчить про відсутність знань з приводу організації грошово-кредитної та банківської систем та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

*Виконання завдань самостійної роботи
розв'язування тестів*

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення більше ніж 80% тестів, що свідчить про високий рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фінансово-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах, володіти основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного рішення тестів на рівні 40-79% від загальної кількості тестів, що свідчить про низький рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фінансово-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності правильних відповідей, чи наявності правильних відповідей, що не перевищує 39% від загальної кількості тестів, що свідчить про відсутність знань з приводу організації грошово-кредитної та банківської систем та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах, володіти основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

*Виконання завдань самостійної роботи
виконання індивідуальних навчальних завдань*

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку правильного виконання індивідуальних навчальних завдань самостійної роботи та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фінансово-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносин, володіти основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
1	здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку допущення суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні індивідуальних навчальних завдань самостійної роботи, що свідчить про низький рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фінансово-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносин
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно виконаних самостійних завдань, що свідчить про відсутність володіння навичок самостійної роботи та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання у сфері грошових, валютних та кредитних відносин, володіння основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

контрольна робота
(містить 1 теоретичне питання та 1 задачу)
для теоретичного питання

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розуміння, що свідчить про високий рівень знань нормативно-правових актів, які регулюють грошово-кредитні та фінансові відносини у т.ч. у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку, а також розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами грошово-кредитної та банківської систем, розуміння теоретичних основ фінансової, грошово-кредитної систем, її склад та принципи функціонування, розуміння особливостей організації грошової, кредитної та банківської систем в умовах ринкової трансформації економіки
4-5	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку

	повного та чіткого його розуміння, що свідчить про середній рівень знань нормативно-правових актів, які регулюють грошово-кредитні та фінансові відносини у т.ч. у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку, а також розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами грошово-кредитної та банківської систем, розуміння теоретичних основ фінансової, грошово-кредитної систем
1-3	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розуміння, що свідчить про низький рівень знань нормативно-правових актів, які регулюють грошово-кредитні та фінансові відносини у т.ч. у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку, а також розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків
0	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності правильної відповіді на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

для практичного завдання (задача)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	здобувач вищої освіти отримує за розв'язанні на практичних заняттях задачі, у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фіскально-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах, володіти основними прийомами застосування аналізу та синтезу для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
6-9	здобувач вищої освіти отримує за розв'язанні на практичних заняттях задачі, у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про середній рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фіскально-бюджетній та грошово-кредитній політиці, вміння виявляти ключові характеристики грошової, кредитної та банківської систем та взаємозв'язків у сфері грошових, валютних та кредитних відносинах
4-5	здобувач вищої освіти отримує за розв'язанні на практичних заняттях задачі, у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про низький рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розуміння методів та інструментів державного регулювання грошово-кредитних систем і їх місця в фіскально-бюджетній та

	грошово-кредитній політиці
1-3	здобувач вищої освіти отримує за розв'язанні на практичних заняттях задачі, у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про низький рівень знань та розуміння основних понять, що формують методичний інструментарій державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язування задач, що свідчить про відсутність знань з приводу організації грошово-кредитної та банківської систем та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, мережа Wi-fi, мультимедійне забезпечення (проектор), проекційний екран, презентації, дошка аудиторна, Електронний репозитарій ПДАУ, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle

13. Політика навчальної дисципліни

Терміни виконання та перескладання:

Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

Відвідування занять.

Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

Наприкінці семестру здобувач вищої освіти має можливість в АСУ пройти опитування і висловити свою думку щодо вражень від вивчення дисципліни «Гроші та кредит».

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: **Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта** тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: [https:// www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita](https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita).

Оскарження результатів оцінювання

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannya2023.pdf>

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Крупка М., Андрущак Є., Пайтра Н. та ін.: підручник. / за ред. М. І. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
2. Стеценко С. П., Титок В. В., Лисиця Н. В. та ін. Гроші та кредит: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2024. 227 с.
3. Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І. Методичні вказівки з вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит». Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 34 с.
4. Суздальєва О. С. Гроші та кредит: навч. посіб. Київ : МДУ, 2024. 169 с.
5. Ярошевич Н.Б. Фінанси, гроші та кредит: підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2023. 414 с.

Допоміжні:

1. Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними. Затверджене Постановою Правління НБУ від 29 вересня 2022 року № 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text>.

2. Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л.О. Банківське кредитування аграрного сектору економіки в ринкових умовах господарювання. *Інтелект ХХІ століття. Серія «Економічні науки»*. Київ : Національний університет харчових технологій. 2020. № 3. С. 112–116.

3. Томілін О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О.О. Томіліна / Полтава: ПДАУ. 2023. 108 с.

Інформаційні ресурси

1. Національний банк України : веб-сайт. URL: <https://www.bank.gov.ua/>.
2. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
3. Міністерство Фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
4. Сайт періодичних видань: «Фінанси України» : URL: <http://finukr.org.ua>